

Motion till riksdagen 2005/06:Ub511

av Tasso Stafilidis (v)

Civil olydnad och icke-våld

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att träning i civil olydnad och icke-våld borde vara en självklarhet i den demokratiska processen och även vara en del av utbildningen i ämnen såsom samhällskunskap, rättskunskap och historia på högsta-
di, gymnasiet, folkhögskolan och högskolan.

Bakgrund

Den blinda lydnaden är ett hot mot demokratin. Det är till stor del genom civil olydnad och icke-våld som de reformer som lett till vårt demokratiska samhälle kommit till stånd.

Filosofen Jürgen Habermas säger att civil olydnad är den demokratiska rättsstatens grundbult. Vad händer med vår demokrati om vi fostrar elever till att finna sig i arbetsgivarnas, marknadens eller den politiska maktens diktat även i de fall då dessa diktat strider mot en allmän moral- och rättsuppfattning eller undergräver människors levnadsvillkor?

I en demokrati borde varje medborgare kunna få lika stort inflytande över besluten. Men så är det ju inte. De stora företagen inom oljeindustrin, tobaksindustrin, vapenindustrin, bilindustrin, bankvärlden osv. kan med sina lobbyister, sina ekonomiska påtryckningar och sin makt över massmedierna forma demokratiskt fattade beslut som undergräver förutsättningarna för drägliga levnadsvillkor för flertalet människor på vår jord i dag och för hela mänskligheten i morgon.

Enda sättet att hindra detta är att skapa en massiv folkopinion. Men det krävs mycket pengar och makt över massmedierna för att skapa en sådan opinion. De eldsjälar som ger sig in i denna "Davids kamp mot Goliat" har varken de pengar eller den makt som krävs. Därför måste de tillgripa spektakulära åtgärder som ger dem gratisplats i nyhetsflödet.

Eva Moberg har skrivit att det första man måste göra om man vill främja frihet och demokrati är att avskaffa hot och maktspråk i uppfostran. I seklets

Fel! Okänt namn på

början uppfostrades eleverna i skolan till lydnad genom ett hot i form av Guds straffdom och ett maktspråk i form av en rotting. Nu tvingas eleverna till lydnad med mer sofistikerade metoder. Hotet lyder, att om du inte är tyst och följer med på lektionen så klarar du inte provet och då får du inte bra betyg och då kommer du inte in på gymnasieprogrammet eller högskolan och då får du inget jobb eller i varje fall ingen bra lön. Det är nog dessvärre inte bara eleverna som behöver kurser i den civila olydnadens historia. Även lärarutbildare och skolledare kan behöva lära sig att uppmuntra och försvara olydnad där olydnad bör försvaras. Att tillgripa våld är inte försvarbart.

Enligt min mening bör träning i civil olydnad och icke-våld vara en självklarhet i den demokratiska processen och skall även vara en del av utbildningen i ämnen såsom samhällskunskap, rättskunskap och historia på grundskolan, gymnasiet, folkhögskolan och högskolan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 5 oktober 2005

Tasso Stafilidis (v)